

Valenkät: Så vill partierna sköta energipolitiken

Vad krävs för att få fart på elektrifieringen, hur ska energisektorns beredskap stärkas och bör elmarknaden förändras? I vår stora valenkät har samtliga riksdagspartier fått svara på sju av de viktigaste energifrågorna inför valet.

	 Vänsterpartiet	 Socialdemokraterna	 Miljöpartiet	 Centerpartiet	 Liberalerna	 Kristdemokraterna	 Moderaterna	 Sverigedemokraterna
Vilken är den viktigaste energifrågan?	Att säkra rimliga och stabila elpriser.	För att såväl industri som konsumenter ska kunna ha tillgång till stabil, billig och fossilfri el krävs investeringar i alla fossilfria energislag och i elnätet. Vi vill se en långsiktig bred energiöversenskommelse som omfattar alla fossilfria kraftslag.	Att möjliggöra utfasning av fossila bränslen genom elektrifiering och en övergång till förnybara bränslen. Det är helt avgörande för att bryta vårt oljeberoende, trygga låga elpriser och minska våra utsläpp.	Att få fart på elektrifieringen och fasa ut oljeberoendet: mer elproduktion från alla fossilfria kraftslag, starkare elnät och snabbare tillståndsprcesser kopplat med stabil industripolitik och en vision om Sverige som ledande grön industrination.	Att säkerställa en stabil, långsiktig och hållbar energiförsörjning. Människor ska ha trygg tillgång till fossilfri energi till ett rimligt pris. Det kräver en balanserad mix av fossilfria energikällor och en effektiv energianvändning.	Att bygga ut den planerbara kraften i Sverige. Ny kärnkraft är därför fortsatt en prioriterad fråga för Kristdemokraterna.	Att fullfölja utbyggnaden av ny kärnkraft. Effektbristen i södra Sverige är det främsta problemet som reserande problem i elsystemet grundar sig i. Ny planerbar kraft i bristområden är den viktigaste lösningen.	Att säkerställa kontinuitet i omläggningen av energipolitiken. Kärnkraften är en fossilfri och planerbar energikälla och utgör den viktigaste komponenten för ett robust elsystem.
Vill ni behålla Sveriges och EU:s klimatmål?	Självklart.	Vi står bakom de klimatmål och den klimatlagstiftning som har beslutats nationellt och på EU-nivå.	Ja, vi måste öka takten i klimatomställningen. Att vi har tydliga och skarpa klimatmål är helt avgörande för elektrifieringen.	Ja! Målen är avgörande för omställningen och skapar långsiktighet och investeringssäkerhet för näringslivet.	Ja, dock måste vi säkerställa att vi når dessa mål på ett sätt som inte skadar ekonomin eller konkurrenskraften.	Sverige bör ha klimatmål i linje med de gemensamma EU-målen och bör fokusera på att bidra till att fler länder inom EU kan ställa om effektivt.	Vi anser att Sveriges kortsiktiga klimatmål bör anpassas till ESR-reglerna. De långsiktiga målen bör för närvarande behållas.	Utsläppen är globala, och om klimatmål ska finnas bör de sättas på EU-nivå. Nationella mål riskerar att bli symbolpolitik.
Vad är viktigast för att elektrifiera industrin?	En bred energiöversenskommelse som garanterar långsiktighet. För att öka elektrifieringen behövs tydliga och förutsägbara villkor, vilket vi bara kan uppnå genom bred politisk förankring.	Den svenska industrins konkurrenskraft behöver säkras genom trygg tillgång till el och effekt till konkurrenskraftiga priser på kort och lång sikt. Vi vill se en långsiktig bred energiöversenskommelse som omfattar alla fossilfria kraftslag.	En långsiktig klimatpolitik som styr bort från fossilt och gynnar klimatsmart industri samt att snabbt tillgängliggöra mer el och effekt. Vi vill få fart på utbyggnaden av vindkraft på land och till havs och främja energieffektivisering. Vi vill även upprätta statliga elektrifieringsavtal.	En stabil politisk inriktning och tydligt ledarskap kombinerat med ökad takt i tillståndsprcesser och regelverk. I vissa delar, på såväl produktions- som konsumtionssidan, kan det behövas viss statlig riskdelning.	Tillgången på planerbar och pålitlig elproduktion behöver öka, samtidigt som industrin behöver incitament att investera i energieffektivisering och flexibel elanvändning. Arbetet med att effektivisera tillståndsprcesserna behöver fortsätta.	Det viktigaste är bygga ett fossilfritt och leveranssäkert elsystem som kan möta ett dubblerat elbehov till 2045. Vi har tagit viktiga steg för att uppnå detta, till exempel genom förutsättningar för ny kärnkraft samt Kraftlyftet som bidrar till ökad leveranssäkerhet.	Tillgänglig effekt i stor skala, låga priser och volatilitet. Det är viktigt att man inte fastnar i påtvingad effektivisering, det kan begränsa möjligheten till att elektrifiera. Energiförbrukningen kan behöva öka för att lyckas med en bred elektrifiering.	Sverige som industriland är beroende av såväl konkurrenskraftiga priser på el som tillgång på el under årets alla timmar. Den svenska energipolitiken måste vila på tre ben: leveranssäkerhet, kostnadseffektivitet och en hög miljöprestanda.
Hur vill ni fortsätta utveckla svensk fjärrvärme?	Att skapa långsiktiga regler när det gäller att få fram bränslen från skogsbruket. Vi vill också se en utveckling av geotermisk energi och lagring, samt att solvärme kan bidra mer i anslutning till fjärrvärmenätet.	Vi anser att prismodellen för fjärrvärme behöver ses över och regleras tydligare, vi vill även se en utredning om sänkt elskatt på kraftverkens värmepumpar. Sektorn behöver även effektiva och rättvisa styrmedel för att hantera materialåtervinningen av plast.	Sänkt skatt på el till fjärrvärme till EU:s miniminivå. Därtill vill vi göra det obligatoriskt att använda spillvärme från datacenter samt införa investeringsstöd för höjd effekt och storskalig värmelagring.	Genom att sänka skatten vid värmeproduktion i kraftvärmen. Vi vill också stötta potentialen i kraftvärmens elproduktion genom att uppmuntra användningen av såväl smart teknik som värmelager.	Att kärnvarmen börjar byggas ut blir avgörande för fjärrvärmens konkurrenskraft, men det behövs också investeringar i värmelager, värmepumpar och utökad återvinning av restvärme.	Förutsättningarna för fjärrvärmen behöver stärkas. Vi inväntar Energimyndighetens analys över hur fjärrvärmen kan fortsätta utveckla för att kunna göra väl avvägda prioriteringar. Vi vill även se en riktad sänkning på elskatten för fjärrvärmeproduktion.	Kraftvärmens förutsättningar bör stärkas. Byggnaders krav på energiprestanda bör förändras så att det inte missgynnar fjärrvärmen. Kostnaden för plast bör flyttas tidigare i värdekedjan så att kraftvärmeverk slipper ta kostnader som de inte har rådighet över.	Vi ser en potential för expansion av kraftvärme i Sverige. Energiföretagens förslag att sänka elskatten för stora värmepumpar och elpannor i fjärrvärmenäten är intressant.

Valenkät: Så vill partierna sköta energipolitiken

Vad krävs för att få fart på elektrifieringen, hur ska energisektorns beredskap stärkas och bör elmarknaden förändras? I vår stora valenkät har samtliga riksdagspartier fått svara på sju av de viktigaste energifrågorna inför valet.

	 Vänsterpartiet	 Socialdemokraterna	 Miljöpartiet	 Centerpartiet	 Liberalerna	 Kristdemokraterna	 Moderaterna	 Sverigedemokraterna
Hur bör energisektorns beredskap stärkas inför kris eller krig?	Vi vill skapa ett mer decentraliserat och robust energisystem. Samtidigt vill vi göra stora investeringar i elnäten och stärka överföringskapaciteten. Vi vill också stärka statens kontroll och ägande över samhällsviktig infrastruktur.	Robusta och hållbara system behövs för såväl produktion som överföring och distribution av energi. Det är viktigt att energisektorn har förmåga att återställa kritisk infrastruktur, vilket ställer krav på personal, kompetens och reservmateriel.	Vi vill sätta ett nationellt mål om energisäkerhet och ge Försvarsmakten i uppdrag att beakta energisäkerheten. Vi måste bryta vårt oljeberoende, satsa på inhemsk produktion av hållbara biodrivmedel och biogas och bygga ett mer decentraliserat energisystem.	Vi vill se fortsatta satsningar på småskalig och lokal energiproduktion, energilagring och möjligheter till ö-drift för kritiska samhällsfunktioner. Vi vill också minska beroendet av importerad fossil energi genom att öka inhemsk produktion av förnybar energi.	Genom att öka robustheten och resiliensen både i energiförsörjningen och energinfrastrukturen. Samarbetet mellan offentlig och privat sektor behöver förbättras och övas för att hantera kriser och säkerställa tillgång till energi under störningar.	Vi prioriterar att skyndsamt öka tillgången till planerbar och reglerbar kraft för att stärka leveranssäkerheten. Regeringen har även satsat 2,5 miljarder kronor på elberedskap och en ny civilplikt för elförsörjning.	Vi har genomfört flera förändringar på området under mandatperioden och vill arbeta vidare med det framöver.	Vi och regeringen har bland mycket annat beslutat att företag ska kunna få stöd för energiberedskapsåtgärder. Utöver detta ser vi att Sveriges gaskraftreserv behöver moderniseras och att Svk bör identifiera eventuella behov av nya gaskraftverk.
Anser ni att elmarknaden fungerar bra eller bör den justeras?	Vi vill införa Sverigepreiser, alltså frikoppla de svenska elpriserna från den dyra utländska elen. Samtidigt vill vi ta tillbaka kontrollen över elnäten och införa en skatt på elnätsbolagens övervinster. Vi vill även införa ett elpristak på 75 öre/kWh.	Sverige har i grunden ett bra elsystem med relativt låga och konkurrenskraftiga kostnader. Samtidigt finns det problem i form av otillräcklig elproduktion i delar av landet och ett elnät som inte är utbyggt i takt med behoven. Vi behöver bygga ut elproduktionen för att snabbt få mer el till så låga kostnader som möjligt.	Investeringsvillkoren i elmarknaden måste förbättras. Idag har industrins elektrifiering och utbyggnaden av elproduktion fastnat i ett moment 22. För att bryta dödläget ser vi att det under en övergångsperiod krävs åtgärder på både produktions- och konsumtionsidan.	I grunden anser vi att elmarknaden fungerar bra och vi är kritiska till den ökade politisering vi sett de senaste åren. Ökad politisk risk leder till dyrare investeringar och i slutändan dyrare el för kunderna. Om staten ska ingripa bör det vara för att lösa ett specifikt problem, i annat fall riskerar vi ett subventionsrace.	Energiskatten på el innebär en stark störning av marknaden. Den behöver sänkas till den nivå (0,6 öre/kWh) som redan gäller nära halva elmarknaden. Nätavgifterna behöver sluta öka, vilket kräver att elnätsbolagen hindras från att göra övervinster.	Elmarknadsdesignen är i huvudsak ändamålsenlig och bör inte förändras i grunden. Fokus bör i stället ligga på att åtgärda de bakomliggande orsakerna till höga och volatila elpriser, till exempel åtgärder som minskar energisystemets totala kostnader.	Kraftslag bör kompenseras mer för de systemkritiska förmågor de bidrar med. Vi är emot att politiken lägger extra pålagor på kunder för att förändra deras beteende, det vill säga påtvingad efterfrågeflexibilitet. Marknaden säkerställer redan de incitamenten.	Sveriges elmarknad hade fungerat mycket bättre om tidigare regeringar inte fattat beslut som forcerat bort kärnkraft ur systemet. Det är nu viktigt att hålla i omläggningen av energipolitiken och återuppbygga kärnkraften, men också långsiktigt planera klokt för att ökad efterfrågan på effekt möts av ökad produktion.
Vad anser ni om nuvarande indelning i elområden?	Den nuvarande indelningen kan behövas ses över, men vi anser inte att områdena bör slopas helt. Investeringarna som sker i norra Sveriges industrisatsningar förutsätter billig energi. Framför allt vill vi se ökade investeringar i transmissionsnätet så att överföringskapaciteten kan stärkas och de stora prisskillnaderna kan utjämnas.	Dagens situation, med stora prisskillnader i landet och ofta höga priser, är orimlig. Vårt mål är att hela Sverige ska ha samma låga elpriser. För att uppnå detta behövs en fortsatt utbyggnad av elproduktion och elnät, inte minst i södra Sverige.	Oavsett indelning i elprisområden behöver grundläggande problem i energisystemet lösas. Genom att investera i elproduktion och grön baskraft där behovet är som störst kan vi sänka elpriserna i SE4 permanent utan att höja elpriserna för resten av landet.	Vi måste lösa grundproblemet. Centerpartiets mål är att skapa en bättre balans genom ökad produktion i söder och bättre överföringskapacitet. När vi nått dit kan vi avskaffa elområdena. För övrigt bör Sverige agera för att Tyskland ska delas in i elområden.	Sedan Sverige delades in i fyra elprisområden har skillnaderna i elpriser blivit allt mer påtagliga. Vi har tydligt drivit linjen att Sverige bör ha ett gemensamt elprisområde. El är en samhällsbarande infrastruktur, precis som vägar, post och bredband.	Indelningen av elprisområden behöver ses över i syfte att minska prisskillnaderna inom landet. Det är möjligt att antalet elprisområden kan komma att behöva minska. Vi inväntar Svenska kraftnäts analys innan vi tar slutlig ställning.	Vårt mål är att återuppbygga kraftproduktionen i södra Sverige så att priserna jämnas ut och elområdena avskaffas.	Vi vill bygga bort flaskhalsar i elnäten och bygga kraftproduktion på strategiska platser så att behovet av dyr nätutbyggnad minskar. På så vis kan elområdena avskaffas på sikt.